

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/41/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3715212171
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2016:3715212171.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej a sudcov JUDr. Gabriely Janákovvej a Mgr. Ivana Kubínyho vo veci starostlivosti súdu o maloletú V. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, pracovisko Púchov, dieťa rodičov O. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. pod O. XXX, zastúpenej JUDr. W. G., advokátkou so sídlom A. N., R. XX/XX a S. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. pod O. XXX, zastúpeného Mgr. S. G., advokátom so sídlom A. N., Z. XX/XX, o návrhu matky na zrušenie povinnosti podrobovať sa párovému sociálnemu poradenstvu a o návrhu otca na uloženie výchovných opatrení, na odvolanie matky proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 22. marca 2016 č. k. 3P/94/2015-34, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti, t. j. vo výroku, ktorým bol návrh matky na zrušenie výchovného opatrenia, a to povinnosti rodičov podrobovať sa párovému sociálnemu poradenstvu zameranému na zmiernenie odmietavého postoja maloletej V. k otcovi zamietnutý **p o t v r d z u j e .**

odôvodnenie:

Okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol návrh matky na zrušenie výchovného opatrenia - povinnosť rodičov podrobovať sa párovému sociálnemu poradenstvu zameranému na zmiernenie odmietavého postoja maloletej V. k otcovi, podľa pokynov psychologičky referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny A. N., uloženého rozsudkom tamojšieho súdu č. k. 7P/85/2013-129 zo dňa 05.11.2014 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17CoP/2/2015-162 zo dňa 27.05.2015. Zamietol aj návrh otca na uloženie výchovných opatrení - napomenutia matky, určenia dohľadu nad výchovou mal. V. a uloženia povinnosti mal. V. podrobovať sa sociálnemu poradenstvu. Svoje rozhodnutie odôvodnil popisom vykonaných dôkazov a citáciou ust. § 37 Zák. o rodine. Vyslovil názor, že výchovné opatrenia majú plniť ochrannú funkciu, a to napomáhať vrátenie riadneho výchovného prostredia, ktoré zabezpečí, že sa dieťa bude vyvíjať v súlade so všeobecne akceptovanými morálnymi zásadami spoločnosti. Rodičia majú robiť všetko pre to, aby dieťaťu zabezpečili podmienky potrebné k tomu, aby sa vyvíjalo v zdravom prostredí s tým, že dieťa má právo na starostlivosť zo strany oboch rodičov. Rodič, ktorý má dieťa v starostlivosti, musí robiť všetko pre to, aby toto právo dieťaťa byť vychovávané oboma rodičmi bolo zachované a je potrebné ho rešpektovať. Ďalej vyslovil, že účelom výchovného opatrenia v danej veci, ktoré spočívalo v povinnosti podrobiť sa párovému poradenstvu bolo, aby rodičia začali medzi sebou slušne a bez invektív komunikovať, na základe čoho by maloletá V. prestala vnímať otca ako hrozbu a začala si o ňom vytvárať pozitívnejší vzťah, čo malo smerovať k tomu, aby si dieťa opätovne našlo cestu späť k otcovi. Aktívna úloha matky ako preferenčného rodiča pri tomto znovuvytváraní pozitívneho obrazu otca u dieťaťa je nutná, keďže v súčasnosti otec nemá na maloletú žiaden vplyv, hoci má súdom určený styk, ktorý nie je realizovaný. Dosiahnutie účelu daného výchovného opatrenia je jednoznačne v záujme maloletej. Výchovné opatrenie v danej veci bolo uložené na jeden rok, pričom po piatich mesiacoch, a to po

vykonaní štyroch párových sedení požiadala matka o jeho zrušenie. Podľa názoru súdu prvého stupňa uplynul len krátky čas na to, aby mohli rodičia, ale i úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vyhodnotiť, že dané výchovné opatrenie treba zrušiť. Dôvody uvádzané matkou ako „nadržanie“ zo strany Mgr. T. otcovi považoval za neodôvodnené, ničím nepreukázané, pričom iné dôvody uvádzané matkou sú neakceptovateľné z dôvodu, že záujem maloletej prevyšuje nad akýmkoľvek záujmami rodičov. Poukázal na to, že ani Zákon o rodine v žiadnom svojom ustanovení neumožňuje zrušiť výchovné opatrenie pred uplynutím doby, na ktorú bolo uložené. Z vyjadrenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, pracovisko Púchov zistil, že u matky a maloletej možno badať malé pokroky, keď matka podľa jej vyjadrenia priaznivo vplyva na dieťa, ktoré sa už neskrýva do bundy, ako to bolo doposiaľ. Mal za to, že zo strany rodičov je potrebné a v záujme maloletého dieťaťa dôležité, aby aj naďalej navštevovali tieto párové sedenia aj preto, že od začiatku uplynul príliš krátky čas na to, aby mohlo byť jednoznačne skonštatované, že k ničomu nevedú. Považoval za podstatné, aby rodičia vynaložili celé svoje úsilie na to, aby sa psychický stav dieťaťa, kedy dieťa odmieta otca, má z neho nereálny strach, zlepšil. Momentálne nie je možné vzhľadom na nízky počet stretnutí zhodnotiť účelnosť výchovného opatrenia - povinnosť rodičov podrobiť sa sociálnemu poradenstvu, a preto návrhu matky nevyhovet. V súvislosti s vyjadrením kolízneho opatrovníka na margo odbornosti Mgr. T. k vedeniu takýchto stretnutí uviedol, že ani v konaní vedenom na tamojšom súde pod sp. zn. 7P/85/2013, ani v žiadnej následnej správe o hodnotení poradensko-psychologického procesu nebolo uvedené namietané. V prípade, že to bude v záujme maloletého dieťaťa potrebné, úrad práce, sociálnych vecí a rodiny môže využiť aj iné možnosti a zaradí rodičov do niektorého z programov realizovaných v spolupráci so subjektmi na to akreditovanými.

Zamietol aj návrhy otca na uloženie výchovných opatrení. Nepovažoval za dôvodný návrh otca, aby mal. V. bola taktiež uložená povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu. Vychádzal zo záverov znaleckého posudku Mgr. M., podľa ktorého dieťa nie je možné k ničomu takému nútiť, keďže vzťahy a komunikácia rodičov nedosiahli žiadajú úroveň. Za situácie, keď rodičia pri stretnutí na seba vzájomne útočia nie je vhodné, aby sa týchto stretnutí zúčastňovala aj maloletá V., ktorá v súčasnosti navštevuje viacerých odborníkov. Rovnako aj ďalšie dve výchovné opatrenia, ktoré navrhoval otec, a to napomenutia matky a uloženie dohľadu nad výchovou maloletej je možné uložiť v prípade, že rodičia ohrozujú alebo narušujú riadnu výchovu maloletého dieťaťa. V danom prípade však dôvodom na uloženie týchto opatrení podľa otca bolo primäť matku k tomu, aby sa riadne zúčastňovala párových sedení, resp. aby s dieťaťom mohol okrem matky komunikovať aj príslušný pracovník úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, pričom takýmito výchovnými prostriedkami sa sledovaný účel nedosiahne, zamietol súd prvého stupňa návrh otca aj v tejto časti.

Proti rozsudku okresného súdu, a to jeho výroku, ktorým bol zamietnutý návrh matky na zrušenie výchovného opatrenia, podala v zákonnej lehote prostredníctvom svojej právnej zástupkyne matka maloletej, ktorá navrhla jeho zmenu a zrušenie výchovného opatrenia. Zotrvala na svojom stanovisku, že sa zúčastnila poradenstva, ale na sedeniach ju bývalý manžel neustále atakuje, stojí ju to vždy úsilie nechať sa ponižovať, ďalej deň voľna, ktorý by mohla stráviť radšej s dcérou, nehovoriac o tom, že vďaka uvedenému rozhodnutiu jej boli odňaté pre dieťa rodinné prídavky, ktoré poberá obec U. pod O., ako asociál chodí a predkladá doklady o kúpe potrieb pre dcéru, čo považuje za ponižujúce a ako matke obmedzujúce. Poukázala na vyjadrenie psychologičky, podľa ktorej dcéra mení svoje správanie, čo však nie je vďaka sedeniam, ale z dôvodu, že je vekovo staršia, dá sa jej mnohé veci lepšie vysvetliť a mnohé veci lepšie chápe. Maloletá sa dokáže brániť aj sama, keď jej deti v škole vykrikujú, že má nevlastných súrodencov a títo sa o nej nevhodne vyjadrujú. Na zmenách postoja maloletej má zásluhu hlavne Mgr. G. psychologička, Mgr. R. psychiatrička, ktoré s dcérou navštevuje už niekoľko rokov, ale nie výchovné opatrenie, ktoré stratilo na význame.

Otec vo vyjadrení, ktoré podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu navrhol rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdiť. Poukázal na správu Mgr. T. zo dňa 06.02.2016, podľa ktorej sa ciele výchovného opatrenia nedarí naplňať, pokrok smerom k zlepšeniu vzťahu je minimálny, resp. nijaký, pričom rozhodnutie súdu bolo formulované smerom k matke maloletej, ktorá svoje postoje doteraz nezmenila a nezmenila ich pravdepodobne ani maloletá. Z vyjadrenia Mgr. T. je tak zrejmé, že by si vedela predstaviť akceptáciu zrušenia výchovného opatrenia v spojení s inými riešeniami, ktoré by boli viac orientované na mal. V. ďalej uviedol, že k párovému sociálnemu poradenstvu, ktoré je zamerané na zmiernenie odmietavého postoja mal. V. k otcovi pristupoval zodpovedne, väčšinou sa prispôbil navrhnutým termínom, ktoré navrhla matka maloletej a čerpal dovolenku. Zo šiestich sedení

sa uskutočnili iba štyri, a to kvôli matke maloletej, ktorá sa vopred neospravedlnila. Podľa jeho názoru sa maloletej v škole posmievajú spolužiaci z úplne iných dôvodov, ako to uvádza matka vo svojom odvolaní a týmito dôvodmi je spôsob výchovy maloletej matkou a starou matkou, ktoré vodia 13 ročnú dcéru do školy vzdialenej cca 250 m od bydliska.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. v medziach odvolania, t. j. vo výroku, ktorým bol zamietnutý návrh matky maloletej na zrušenie výchovného opatrenia a zistil, že v tejto napadnutej časti je potrebné rozsudok okresného súdu potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pretože je vo výroku vecne správny. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu.

Preskúmaním zistil odvolací súd, že súd prvého stupňa rozhodol o návrhu matky na zrušenie výchovného opatrenia, ktorým bola rodičom uložená povinnosť podrobovať sa párovému sociálnemu poradenstvu, zameraného na zmiernenie odmietavého postoja maloletej k otcovi, a to podľa pokynov psychologičky referátu poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica.

Z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 05.11.2014 č. k. 7P/85/2013-129 pritom vyplýva, že súd považoval potrebné uložiť takéto výchovné opatrenie z dôvodu, že v čase rozhodovania bol vzájomný vzťah maloletej a otca značne narušený, keď maloletá svojho otca odmieta, čo je dôsledkom toho, že dieťa sa identifikuje s matkinými postojmi vo vzťahu k otcovi, ale tiež toho, že otec menej vhodným spôsobom komunikuje s dcérou. Nakoľko pre ďalší psychický vývoj maloletej považoval za vhodné, aby sa zmiernil jej odmietavý postoj voči otcovi a aby sa otec popri matke podieľal na jej výchove uložil obom rodičom výchovné opatrenia, a to povinnosť podrobovať sa počas jedného roka od právoplatnosti rozsudku párovému sociálnemu poradenstvu u psychologičky referátu poradensko-psychologických služieb úradu práce, sociálnych vecí a rodiny s tým, že účelom tohto výchovného opatrenia bude, aby sa obaja rodičia naučili spolu komunikovať, čo je základným predpokladom vytvárania si priaznivejšieho obrazu dieťaťa o otcovi. Aj podľa názoru odvolacieho súdu vysloveného v rozsudku zo dňa 27.05.2015 č. k. 17CoP/2/2015-162 v danej situácii, keď stretávanie maloletej s otcom nie je možné a pre averziu maloletej voči otcovi neprichádza do úvahy žiadna forma styku, v danej situácii považoval aj odvolací súd za nevyhnutné nerezignovať a hľadať riešenia k náprave vzniknutého stavu, ktoré podľa správneho názoru bolo v nariadení psychologického poradenstva.

Od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu (júl 2015) do podania návrhu na zrušenie výchovného opatrenia (december 2015) uplynula len veľmi krátka doba.

Na pojednávaní súdu prvého stupňa, ktoré sa konalo 25.02.2016 sa otec vyjadril v tom zmysle, že podľa neho párové sedenia prinieslo nejaké výsledky, keď dieťa sa už pred ním neschováva.

Podľa názoru matky párové sedenia pomôžu len v prípade, že aj zo strany otca maloletej sa zmení postoj k dcére, že on uskutoční prvý krok. Na týchto sedeniach sa matka cíti nepríjemne, pretože má pocit, že psychologička nie je objektívna. Matka v konaní konštatovala, že nedokáže maloletú presvedčiť, o nevyhnutnosti stretávať sa s otcom a že jej vysvetľuje zmenu na strane otca.

Podľa správy z poradensko-psychologického procesu, ktoré podal súdu prvého stupňa dňa 06.02.2016 Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica od právoplatnosti rozsudku, ktorým bola nariadená povinnosť rodičom maloletej podrobovať sa párovému sociálnemu poradenstvu boli vykonané viaceré konzultácie, hoci dochádza aj k tomu, že pre neúčast' matky sa niektoré neuskutočnili v stanovenom termíne. Priebeh konzultácií je v podstate rovnaký, keď obaja rodičia popisujú viacmenej pretrvávajúci vzťah, keďže otec nemá kontakt s dcérou a matka tvrdí, že s dcérou sa snaží o otcovi hovoriť, avšak dieťa ho odmieta a nechce o ňom vôbec rozprávať. Za mierny pokrok považovali skutočnosť, že matka podľa vlastných vyjadrení motivuje dcéru smerom k otcovi, hoci zatiaľ bez viditeľného výsledku. Podľa záveru tejto správy sa cieľ výchovného opatrenia nedarí naplňať, pričom pokrok k zlepšeniu vzťahu je minimálny, resp. nijaký.

Odvolací súd sa stotožňuje so stanoviskom súdu prvého stupňa, ktorý napriek návrhu kolízneho opatrovníka nezrušil nariadené výchovné opatrenie s poukazom na krátkosť času, počas ktorého sa toto výchovné opatrenie realizovalo.

Vyplýva z odôvodnenia rozhodnutí súdov, ktoré nariadili dané výchovné opatrenie ako aj spôsob odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a napokon aj stanovisk rodičov maloletej, že situácia, keď maloletá odmieta akýkoľvek kontakt s otcom je neakceptovateľná, nielen z hľadiska budovania vzťahu otca s maloletou, ale aj z hľadiska celkového vývinu dieťaťa. Takéto postoje maloletej sú neprirodzené a v konečnom dôsledku spôsobilé vyvolať psychickú ujmu maloletej. V tejto súvislosti je tiež nepochybné, že takýto stav je výsledkom nedostatočnej a nevhodnej komunikácie rodičov maloletej navzájom, s tým, že účelom nie je hľadať vinníka, ale zlepšiť tento stav práve v záujme maloletej.

V dôsledku neriešených vzťahov rodičov maloletej ako aj v nedostatočnej schopnosti a riadnej a pokojnej komunikácie rodičov, ktorá je vyvolaná celkovou situáciou a vzájomným pôsobením ako prostredia, tak aj nimi navzájom, je potrebné práve poskytnutie odbornej pomoci, aj keď to oni sami vnímajú negatívne. Ďalej je nepochybné, že v rámci konzultácií sú vzájomnými vyjadreniami rodičia zraňovaní, ale práve odborná pomoc má slúžiť k tomu, aby sa naučili akceptovať neprijemné vyjadrenia, vlastné postoje a prejavy názorov korigovať. Dosiachnutie takéhoto cieľa však nie je možné v krátkom čase, v dôsledku čoho bola aj stanovená doba jedného roka, počas ktorej sa mali rodičia takejto terapii podrobovať.

Súd prvého stupňa preto správne uzavrel, že nebol zistený taký závažný dôvod, ktorý by umožňoval súdu zrušiť nariadené výchovné opatrenie pred uplynutím času v podstate len z dôvodu, že v čase do podania návrhu neboli badateľné jeho účinky.

Krajský súd preto rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdil.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.